

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА.

83.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 23-го Октября — 1845 — Wilno. WTOREK, 23-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ

Санктпетербургъ, 16 Октября.

Государь Императоръ, 22-го Сентября, въ 5-ть часовъ по полудни, изъ Чугуева изволилъ выѣхать въ г. Харьковъ, гдѣ переночевавъ, отправился въ Полтаву, куда и прибылъ 23-го числа, въ 5-ть часовъ по полудни. Того же числа Его Императорское Величество изволилъ осмотрѣть Петровскій-Полтавскій Кладскій Корпусъ и посѣтилъ Институтъ Благородныхъ Дѣвиць.

24-го Сентября, въ 8-мь часовъ утра, Государь Императоръ изволилъ выѣхать въ Кіевъ, куда и прибылъ 25 числа. При въѣздѣ въ городъ Его Величество посѣтилъ Кіево-Печерскую Лавру, потомъ былъ въ Софійскомъ Соборѣ, Михайловскомъ Монастырѣ и Андреевской Церкви.

Того же числа, въ 4 часа по полудни, Государь Императоръ изволилъ выѣхать по тракту на Житомиръ и Люблинъ и 27-го Сентября прибылъ въ Новую Александрію (Пулавы), гдѣ осмотрѣлъ тамошній Институтъ Благородныхъ Дѣвиць. Послѣ ночлега Его Величество отправился по тракту чрезъ Краковъ до Лейпника.

Отъ Лейпника Его Императорское Величество (30-го Сентября) 12-го Октября изволилъ ѣхать по желѣзной дорогѣ чрезъ Ольмюцъ въ Прагу, откуда Государь Императоръ продолжалъ путь чрезъ Ландъ, Зальдбургъ, Инспрукъ и Трентъ и прибылъ (5-го) 17-го Октября въ вождѣльнномъ здравіи въ Миланъ, гдѣ встрѣченъ былъ Ея Императорскимъ Величествомъ Государынею Императрицею и Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Ольгою Николаевною. — Здравіе Ея Величества примѣтно поправ-

Его Величество Король Шведскій пожаловалъ Г-ну Министру Народнаго Просвѣщенія *Орденъ Св. верной Звѣзды большаго креста.*

Высочайшими Грамотами, 2-го 8-го и 12-го Сентября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: *Орденъ Св. Владиміра 1-й степени*, Главный Командиръ Черноморскаго Флота и Портовъ, Генераль-Адъютантъ, Адмиралъ *Лазаревъ 1-й*, *ордена Св. Александра Невскаго*, Генералы отъ Кавалеріи, Командиры Корпусовъ: *1-го Пѣхотнаго Сиверсъ 1-й*, и 2-го Резервнаго Кавалерійскаго, Баронъ *Остенъ-Саленъ.*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 16-go Października.

CESARZ JEGO MOŚĆ, 22 Września, o godzinie 5-jej z południa, raczył wyjechać z Czugujewa do Charkowa, gdzie przemocowawszy udał się do Połtawy, dokąd przybył dnia 23, o godzinie 5-jej z południa. Tego samego dnia JEGO CESARSKA MOŚĆ raczył obejrzeć Piotrowsko-Połtawski Korpus Kadetów i odwiedził Instytut Szlacheckich Panien.

24 Września, o godzinie 8-jej z rana, CESARZ JEGO MOŚĆ raczył wyjechać do Kijowa, dokąd przybył dnia 25. Przy wjeździe do miasta, JEGO CESARSKA MOŚĆ odwiedził Pezerską Ławrę, potem był w Soborze Sw. Zofii, w Michałowskiem Monastyrze i w Cerkwi Św. Andrzeja.

Tego samego dnia, o godzinie 4-jej z południa, CESARZ JEGO MOŚĆ raczył wyjechać traktem Żytomirskim i Lubelskim, i 27 Września przybył do Nowej Alexandrii (Puław), gdzie obejrzał tamczyj Instytut Szlacheckich Panien. Przemocowawszy JEGO CESARSKA MOŚĆ udał się traktem przez Krakow do Lejpnika.

Od Lejpnika JEGO CESARSKA MOŚĆ (30 Września) 12 Października, raczył jechać żelazną drogą przez Ołomunieć do Pragi, żąd CESARZ JEGO MOŚĆ odbywał dalszą drogę przez Linz, Salzburg, Inspruk i Trydent, i przybył (5) 17-go Października w pożądanem zdrowiu do Medyolanu, gdzie został powitany od N. CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, tudzież JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ KSIĘŻNICZKI OLGI NI-KOLAJEWNY. Zdrowie JEJ CESARSKIEJ MOŚCI widocznie się polepsza.

Najjasniejszy Król Szwedzki udarował Pana Ministra Narodowego Oświecenia Orderem *Gwiazdy Północnej wielkiego krzyża.*

Przez Najwyższe Reskrypta, z d. 2, 8 i 12 Września, Najmiłościwiej mianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Włodzimierza klasy 1-jej, Dowódzca Główny Czarnomorskiej floty i portów, Jenerał-Adjutant, Admirał *Łazarzew 1*; — Orderu Św. Alexandra Newskiego, Jenerałowie Jazdy, Dowódzcy Korpusów: *1-go Piechoty, Siewers 1*, *Odwodowego Jazdy, Baron Osten-Sacken.*

По именному Его Императорскаго Величества Высочайшему Указу, данному Правительствующему Сенату въ 15 день минушаго Августа, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „Въ соответствии принятымъ въ 1842 году мѣрамъ относительно горячихъ напитковъ въ губерніяхъ, гдѣ существуетъ вольная оныхъ продажа, Мы признали нужнымъ, согласно съ просьбою частныхъ владѣльцевъ и представлениемъ мѣстнаго начальства, опредѣлить положительно права и обязанности Евреевъ по выдѣлкѣ и продажѣ означенныхъ напитковъ, въ тѣхъ мѣстахъ, въ коихъ дозволено постоянное имъ жительство. — Въ слѣдствіе сего, утвердивъ нынѣ составленныя Министеромъ Внутреннихъ Дѣлъ и въ Государственномъ Совѣтѣ рассмотрѣныя Правила по настоящему предмету и препроводя оныя въ Правительствующій Сенатъ, повѣдаемъ къ приведенію ихъ въ дѣйствіе сдать надлежащее распоряженіе.“

На подлинныхъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему.“

Петергофъ,
15 Августа 1845 г.

П РА В И Л А

о выдѣлкѣ и продажѣ горячихъ напитковъ Евреями въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ имъ дозволено постоянное жительство.

I. Правила Постоянныя.

1) Евреямъ-купцамъ всѣхъ трехъ гильдій предоставляется вступать въ содержаніе питейныхъ откуповъ и акцизныхъ съ питей сборовъ, въ городахъ и мѣстечкахъ какъ казенныхъ, такъ и помѣщичьихъ, въ первыхъ на точномъ основаніи откупныхъ условий, а въ послѣднихъ—по формальнымъ контрактамъ, съ соблюденіемъ Высочайше утвержденныхъ въ 1842 году правилъ о продажѣ питей по опредѣленнымъ цѣнамъ.

2) Въ казенныхъ селеніяхъ, находящихся въ уѣздахъ, или въ двухверстныхъ разстояніяхъ тѣхъ городовъ, въ коихъ питейная продажа остается за Евреями, они обязаны употреблять повѣренныхъ, сидѣльцевъ и прочихъ откупныхъ служителей не изъ Евреевъ.

3) Евреямъ дозволяется заниматься на казенныхъ или частныхъ заводахъ въ винокуры, дистиллаторы, цивовары и медовары въ такомъ лишь случаѣ, если они имѣютъ одобреніе отъ своего общества свидѣтельства о хорошемъ поведеніи. При наймѣ ихъ въ упомянутыя должности слѣдуетъ заключать съ ними, узаконеннымъ порядкомъ, контракты, помѣщая въ оныхъ, что нанятый Еврей не долженъ и не будетъ: а) курить вино и приготавливать другаго рода горячіе напитки для себя, или для другихъ Евреевъ, подъ какимъ бы то ни было предлогомъ; б) продавать сіи напитки съ заводовъ, или изъ подваловъ, и в) получать за труды сіи, вмѣсто условленной платы, напитками.

4) Евреи могутъ также покупать вино у помѣщиковъ потомъ для содержимыхъ ими казенныхъ и частныхъ откуповъ, или для продажи помѣщикамъ, или откупщикамъ оптомъ же, т. е. ни въ какомъ случаѣ не менѣе одной бочки.

5) Купленное Евреями вино оптомъ, впредъ до продажи, можетъ быть сохранено или на томъ же винокурномъ заводѣ, или въ частныхъ погребахъ и магазинахъ: въ городахъ—подъ вѣдомствомъ Полиціи и надзоромъ откупщика, а въ мѣстечкахъ—подъ надзоромъ помѣщика. На вывозъ изъ заводовъ купленнаго Евреями вина, они обязаны получать изъ мѣстныхъ Уѣздныхъ Судовъ ярлыки и о всякомъ провозѣ онаго, съ представлениемъ ярлыковъ, въ мѣстахъ казеннаго откупа объявлять откупщику и мѣстной Полиціи, а въ помѣщичьихъ имѣніяхъ—мѣстному управленію.

6) Провозимое чрезъ казенное имѣніе вино подвергаться осмотру бочекъ и повѣркѣ ярлыковъ со стороны Полиціи, откупщиковъ и членовъ акцизной депутации на прежнемъ основаніи.

7) Еврей-купцы и мѣщане могутъ брать въ арендное содержаніе всякія торговля и хозяйственныя заведенія, въ которыхъ не производится продажи, или выдѣлки горячихъ напитковъ, а именно: постоялые и заѣздные дворы только въ городахъ и мѣстечкахъ; а мельницы, сукновальни, рыбныя ловли и прочія оброчныя статьи повсемѣстно, гдѣ имъ дозволяется постоянное жительство. Равнымъ образомъ они могутъ имѣть собственныя пивоварни и медоварни согласно

Въ именномъ Его Цесарскіей Мощи Указѣ, данномъ Рѣдзачему Сенату, дня 15 Сіерпня, зъ власнорѣчнымъ Его Цесарскіей Мощи подписемъ, выражено: „Слосуя сѣ до предсѣвзѣтыхъ в року 1842 срдковъ вгледомъ горячихъ напоѣвъ, в губерніяхъ, гдѣ ест волаа ихъ предаа, Узналимы за речъ потребна, прѣхылая сѣ до пробы прыватыхъ власіеіеі и на прѣдставленіе мѣсцевѣй Звѣрчності, прѣписаа стаа прավіла і ооавязки для Зѣдовъ, в прѣдмѣіе пѣдзена і прѣд зѣ рѣчѣzonych напоѣвъ, в тыхъ мѣсцахъ, гдѣ ест імъ дозволѣно стаа замѣсканіе. В тѣмъ целу, затвѣрдівшы тѣрз прѣдставленіе прѣз Міністра Справ Вѣвнѣтрзныхъ і в Радзѣ Паіства прѣрѣзане Прավіла, тѣчаа сѣ тѣго прѣдмѣіу, і прѣсылая яа до Рѣдзачѣго Сенату, Рѣказуемъ, для прѣрѣвѣдзена іхъ до skutku, учыніа слосунае розпорзѣдзена.“

На оригинале власнаго Его Цесарскіей Мощи рѣка подписано:

„Ма быа подлугъ тѣго.“

Peterhof,
15 Сіерпня 1845 г.

П РА В И Л А

о пѣдзѣнну і прѣдаау горячихъ напоѣвъ прѣз Зѣдовъ, в тыхъ мѣсцахъ, гдѣ імъ ест дозволѣно стаа замѣсканіе.

I. Правилла стаа.

1) Зѣдом-купеамъ всѣхъ трехъ гильдій, дозволѣно сѣ трываа кабаки і акызове од тронковъ поборы, в мѣсцахъ і мѣсцевкахъ, такъ скарбовыхъ jako тѣз і оыватѣльскыхъ; в пѣрвѣхъ, на сѣістѣй засадзѣ кабакowych варунковъ, в оытатныхъ заа, на мѣу урѣдѣowych контрактовъ, з захованіемъ Найвыжѣй затвѣрдіzonych в року 1842 прավілаа о прѣдаау тронковъ подлугъ прѣписанѣй сѣну.

2) Ве всіахъ скарбовыхъ, знайдзучыхъ сѣ в поавіахъ, луб в одлѣгѣосі двѣхъ в орст од тыхъ мѣсцъ, гдѣ прѣдаа тронковъ зостае в рѣку Зѣдовъ, сѣ оытатні оыавязані сѣ утрывваа коммиссантовъ, чѣладніковъ і оыныхъ слугъ кабакowych не Зѣдовъ.

3) Волаа ест Зѣдомъ наймаваа сѣ в скарбовыхъ луб прыватныхъ горзелаяхъ за вѣннѣковъ, дѣстллатѣровъ, пѣварѣвъ і мѣдоварѣвъ. в таіымъ тѣлѣ разѣ, еслі бѣдѣ мѣі од своѣй гмѣны заіѣтнѣ о добрѣмъ прѣвѣдзѣнну сѣ і свѣдѣства. Наймаа іхъ до рѣчѣzonych оыавязковъ, налѣзѣ заавраа з нѣмѣ, порзѣдкѣмъ в прѣвахъ оыавязковъ, контракты, выражаа в нѣхъ, жѣ наіѣты Зѣд не поавнѣна і не бѣдѣ: а) пѣдзѣа водка і прѣрѣзѣдзѣа іного роазѣу горячихъ напоѣвъ для сѣбѣ луб для іныхъ Зѣдовъ, подъ жѣднѣмъ золаа позорѣмъ; б) прѣдѣваа тѣхъ напоѣвъ з горзелні ані зѣ склѣповъ, і с) браа за тѣ прѣае умѣовіанѣ заплѣтѣ в напоаяхъ.

4) Зѣдзі мѣга тѣжѣ куповаа вѣдкѣ у оыватѣлі hurtѣмъ до дзѣрзавіонѣхъ прѣз сѣбѣ скарбовыхъ і прыватныхъ шынокѣвъ, або тѣз для прѣдаау інымъ оыватѣлоу, луб дзѣрзавѣомъ кабакѣвъ тѣжѣ hurtѣмъ, то ест, в жѣднѣмъ разѣ не мѣнѣе надъ жѣднѣ бѣчку.

5) Купіона hurtѣмъ прѣз Зѣдовъ вѣдка, мѣжѣ бѣе до азау спрѣдзана і трывана або в тѣжѣ самѣй горзелні, або в прыватныхъ склѣпахъ і магазѣнахъ: в мѣсцахъ—подъ вѣдзѣа поліцыі і подъ дозѣрѣмъ дзѣрзавѣу кабаку, а в мѣсцевкахъ прыватныхъ—подъ дозѣрѣмъ оыватѣла. Для вывѣзѣна з горзелні купіонѣй прѣз Зѣдовъ вѣдки, сѣ оыавязані браа од мѣсцевыхъ поавіоныхъ сѣдовъ свѣдѣства, а о таіымъ онѣй прѣвѣзѣ, прѣз склѣдану тыхъ свѣдѣствъ, даваа вѣдѣа: в мѣсцахъ скарбового кабаку—дзѣрзавѣу тѣгоу кабаку і мѣсцевѣму поліцыі; в мѣсцахъ—дзѣрзавѣу тѣгоу кабаку і мѣсцевѣму зарзѣдѣу.

6) Полица, дзѣрзавѣу кабакѣвъ, тѣдзѣе члѣнокѣвѣ депуацыі акызы, маа на давнѣйшѣй засадзѣ, оыатрываа бѣчки прѣвѣзѣонѣй прѣз скарбову мааіѣтѣк вѣдки і спрѣдзѣа свѣдѣства.

7) Зѣдзі-купеы і мѣсчѣзане мѣга браа в дзѣрзавѣу всѣлѣкѣ handlowe і госпѣдарскѣ заіѣдѣы, в кѣрыхъ сѣ не прѣдааа ані пѣдзѣа горяае напѣе, а мѣанѣвѣе: заіѣзднѣе домы і ооерзѣ тѣлѣ в мѣсцахъ і мѣсцевкахъ; мѣлны заа, валуше, поѣловы рѣб, і інне чызншѣе дзѣрзавѣу, всѣдзѣе, гдѣ імъ ест дозволѣно стаа замѣсканіе. Рѣвнѣжѣ мѣга мѣа власнѣе пѣвѣе і мѣдовѣе браваіѣ, слѣосунѣе до істнѣяаыхъ в тѣй рѣчѣзѣ замѣсканіе, ані тѣлѣ hurtѣвѣй, не заа чзѣстковѣй прѣдаау.

существующимъ на сіе постановленіямъ, но только для оптовой, а не для распивочной продажи.

8) За симъ Евреямъ всѣхъ вообще состояній и во всѣхъ безъ изъятія селеніяхъ, деревняхъ и хуторахъ, равно на незаселенныхъ земляхъ, подъ опасеніемъ ответственности, опредѣленной въ послѣдующихъ статьяхъ, воспрещается: 1) жить въ шинкахъ, харчевняхъ, корчмахъ и вездѣ въ домахъ, гдѣ производится распивочная продажа, въ городовъ и мѣстечекъ; 2) завидывать, лично, или чрезъ другихъ Евреевъ, либо Христіанъ, распивочную продажу любого вина, спирта, разныхъ водокъ, наливокъ, пива и меда, и быть подвальными; 3) разносить и развозить сіи напитки, лично или чрезъ другихъ лицъ, по селеніямъ, полямъ и дорогамъ, для распивочной продажи, обмѣна или угощенія; 4) имѣть собственнаго винокурни; 5) производить винокурение и выдѣлку разнаго рода горячихъ напитковъ безъ особаго дозволенія на то отъ Правительства.

9) Управленіямъ Государственныхъ Имуществъ, помѣщикамъ, временнымъ владѣльцамъ и арендаторамъ и инѣмъ, а также управляющимъ ихъ и всѣмъ вообще лицамъ воспрещается заключать съ Евреями условія, противныя симъ правиламъ, или способствовать нарушенію оныхъ.

II. Правила временныя.

10) Евреевъ, содержащихъ нынѣ шинки, корчмы, заѣзжіе дома и другія заведенія, съ продажей въ оныхъ горячихъ напитковъ, въ селеніяхъ, деревняхъ и хуторахъ помѣщичьихъ, по заключеннымъ до сего съ владѣльцами, или ихъ управляющими, законнымъ порядкомъ, контрактамъ, а также содержателей питейной продажи въ казенныхъ мѣстечкахъ, по контрактамъ, заключеннымъ въ Палатахъ Государственныхъ Имуществъ, оставить при исполненіи сихъ обязанностей до истеченія сроковъ контрактамъ и на основаніи опредѣленныхъ по онымъ кон-

11) Помѣщики, равно арендные и посессионные владельцы, до сего отдавшие Евреямъ корчмы, шинки, харчевни и т. п. по заключеннымъ съ ними условіямъ, обязываются представить оныя, съ объявленіемъ настоящихъ правилъ въ теченіе одного мѣсяца, къ разсмотрѣнію въ мѣстныя Губернскія Правленія.

12) Если по разсмотрѣніи въ Губернскихъ Правленіяхъ контрактовъ или другихъ сдѣлокъ, окажется, что оныя заключены на законномъ основаніи, и ни чего противнаго постановленіямъ Правительства въ оныхъ не содержатъ; то оставить ихъ въ дѣйстви до окончанія сроковъ. Въ случаѣ же обнаруженія какихъ либо подлоговъ, или отступленій отъ закона, подвергнуть оныя разсмотрѣнію и рѣшенію подлежащихъ судѣбныхъ мѣстъ.

(Окончаніе впрѣдъ).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Верона, 5 Октября.

Вчера, въ 4 часа пополудни, изволила прибыть въ нашъ городъ Ея Величество Государыня Императрица Всероссийская съ Ея Императорскимъ Великимъ Княземъ Ольгою Николаевною, и остановиться въ гостиницѣ Torre di Londra, гдѣ встрѣтилъ Ея Величество губернаторъ Венеціанской провинціи, гр. Пальфи, и градоначальникъ генералъ-лейтенантъ гр. Эльцъ. Послѣ кратковременнаго отдохновенія, Августѣйшая Путешественница осматривала примѣчательности города, а именно: дворецъ, построенный въ 1822 году, во время Веронскаго конгресса, въ блаженныя памяти: Государя Императора Всероссийскаго Александра, Императора Австрійскаго Франца и Короля Прусскаго Фридриха Вильгельма III. Сегодня поутру, въ 9 часовъ утра, Ея Императрица Величество, вмѣстѣ съ Ея Высочествомъ Великимъ Княземъ, изволила осматривать гробницу Скальгеро въ амфитеатрѣ Агена, а потомъ отправилась въ дальнѣйшій путь чрезъ Брешию.

Леcco, 7 Октября.

Ея Величество Государыня Императрица Всероссийская и Ея Высочество Великая Княжна Ольга Нико-

8) Przetoż Żydom wszystkich w ogólności stanów, i we wszystkich bez wyjątku włościach, wsiach i zaściankach, również na nieosiadłych gruntach, pod karą odpowiedzialności, przepisanej w następnych artykułach, zabrania się: 1) mieszkać w szynkach, traktyerach, karczmach i w ogólności w domach, gdzie się odbywa częstokwa sprzedaż trunków, za obrębem miast i miasteczek; 2) trudnić się osobiście lub za pośrednictwem innych Żydów, albo Chrześcian, częstokwa sprzedażą wódki, spirytusu, likworów, naliwek, piwa i miodu, albo też utrzymywać sklepów; 3) roznosić i rozwozić te napoje, osobiście lub za pośrednictwem innych osób, po wsiach, polach i drogach dla częstokwej sprzedaży, zamiany lub traktamentu; 4) utrzymywać własne gorzelnie; 5) trudnić się pędzeniem wódki, tudzież innego rodzaju gorących napojów, bez szczególnego na to od Rządu pozwolenia.

9) Zarządom Dóbr Państwa, obywatelom, czasowym posiadaczom i arendarzom majątków, jako też ich zarządzającym i wszystkim w ogólności osobom, zabrania się zawierać z Żydami umowy, niezgodne z temi prawidłami, i dopomagać im do ich naruszenia.

II. Prawidła czasowe.

10) Żydów, trzymających obecnie szynki, karczmy, zajezdne domy i inne zakłady, z sprzedażą w nich gorących napojów, we włościach, wsiach i zaściankach obywatelskich, na mocy zawartych dotąd z właścicielami, lub z ich zarządzającymi, porządkiem prawnym, kontraktów, jako też dzierżawców trunkowej sprzedaży w majątkach skarbowych na mocy kontraktów zawartych w Izbach Dóbr Państwa, zostawić przy pełnieniu tych obowiązków, do upływu terminu kontraktów, i na ścisłej zasadzie opisanych w nichże warunków.

11) Obywatele, jako też arendarze i dzierżawcy, którzy dotąd wypuścili Żydom karczmy, szynki, traktyerzy, i t. d. na mocy zawartych z nimi kontraktów, obowiązani są złożyć takowe w przeciągu jednego miesiąca, po ogłoszeniu obecnych prawideł, na rozpatrzenie w miejscowych Gubernialnych Rządach.

12) Jeśli po rozpatrzeniu w Gubernialnych Rządach kontraktów lub innych układów, okaże się, że są zawarte na zasadzie prawnej, i nie mają w sobie nic przeciwnego postanowieniom Rządu, tedy zostawić je w swojej mocy do końca terminów. Na przypadek zaś wykroczenia jakiegobądźkolwiek podstępem, lub zbrojenia od prawa, przesłać je na rozpatrzenie i rozstrzygnięcie do właściwych sądownictw.

(Dokończenie nastąpi).

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Werona, 5 października.

Wczoraj o godzinie 4 tej z południa, przybyła tu N. CESARZOWA Rossyjska z J. C. W. WIELKĄ XIEŻNICZKĄ OLGĄ NIKOLAJEWĄ, i racyła wysiąść w domu gościnnym „Torre di Londra”, gdzie z najgłębszym uszanowaniem przyjmowana była przez Gubernatora prowincyi Weneckiej, Hr. Palfi, i komendanta miasta, Jenerał-porucznika Hr. Eltz. Po krótkim wypoczynku, Dostojna Podróżna zwiędziła osobliwości miasta, a mianowicie pałac, w którym podczas kongressu Weronskiego, w r. 1822 mieszkali: NN. Cesarze Alexander i Franciszek, tudzież N. Król Prusski Fryderyk Wilhelm III. Dzisiaj rano, o godzinie 9 ej, zwiędziła N. CESARZOWA łącznie z J. C. W. WIELKĄ XIEŻNICZKĄ OLGĄ NIKOLAJEWĄ groby Skalgierów i amfiteatr Arena, poczem udała się w dalszą podróż przez Brescia.

Lecco, 7 października.

N. CESARZOWA Rossyjska zjechała wczoraj z J. C. W. WIELKĄ XIEŻNICZKĄ OLGĄ NIKOLAJEWĄ o godzinie

лаевна, прибыли вчера въ 5 часовъ по полудни изъ Брешии въ нашъ городъ, и встрѣчены были эрцгерцогомъ вице-Королемъ Ломбардо Венеціанскимъ, также эрцгерцогами Леопольдомъ и Эрнестомъ. По случаю прибытія Августѣйшихъ Путешественницъ, собралось изъ окрестныхъ деревень множество народа; Ея Величество Государыня Императрица съ благоклонностию смотрѣла на поселянокъ, наряженныхъ въ праздничныя платья, и съ одною изъ нихъ, поднесшею образцы процвѣтающаго въ здѣшней странѣ шелководства, изволила милостиво разговаривать. Городской театръ, недавно отстроенный, былъ великолепно украшенъ и иллюминированъ, по распоряженію городского начальства, и во время представленія наполненъ былъ зрителями. Сегодня, въ 10 часовъ утра, Ея Величество, въ сопровожденіи вице-Короля и сыновей его, изволила сѣсть на пароходъ „Лариано“, и отправилась въ *Villa Carlotta*.

— Изъ Брешии уведомляютъ, что Ея Величество Государыня Императрица Всероссийская, прибывъ туда 6 Октября, отправилась на пароходъ къ берегамъ *Sermione*. Этой поездкѣ благоприятствовала прекрасная погода.

ФРАНЦІЯ

Парижъ, 13 Октября.

Король, въ знакъ благодарности своей за радужный приемъ, оказанный принцу Монахенскерскому во время его пребыванія въ Александрію, пожаловалъ египетскому вице-Королю большой крестъ почетнаго легіона.

— По Королевскому предписанію, министръ народного просвѣщенія передалъ въ вѣдѣніе военнаго министра стипендіи королевскихъ коллегій, въ пользу дѣтей, отцы которыхъ убиты при Джемма-Газуатъ.

— Утверждаютъ, что французское правительство получило отъ англійскаго кабинета вѣту, относительно мадагаскарскаго дѣла, съ предложеніемъ отправить туда общую военную экспедицію.

— Бригъ *Mercure* отправился въ Вера-Крусъ, для перевезенія оттуда французскаго посланника, г-на Алле-де-Сипре, въ случаѣ, если мексиканское правительство не одумается и не окажетъ требуемаго удовлетворенія.

— Французское правительство объявило гаитскимъ посланникамъ, прибывшимъ просить объ отсрочкѣ уплаты слѣдующаго Франціи вознагражденія, что до тѣхъ поръ, пока на этомъ островѣ не будетъ устроено настоящаго правительства, не можетъ дать никакого рѣшительнаго отвѣта.

— Полковникъ Ейнаръ выѣхалъ вчера изъ Парижа въ Альжиръ.

— Съ нѣкотораго времени весьма много лицъ переселится изъ южной Франціи въ Альжирию. Цѣлыя караваны отправляются пѣшкомъ къ гаванямъ, откуда отвозятъ ихъ бесплатно на казенныхъ корабляхъ въ Африку. Между выходцами встрѣчаются даже женщины, съ грудными младенцами на рукахъ.

— Въ одной изъ оппозиціонныхъ газетъ доказываютъ, что Франція не сдѣлала никакихъ усилій въ Африкѣ послѣ сраженія при Исли, и слѣдовательно, что эта побѣда и огромныя издержки на военныя дѣйствія съ Мароккомъ не принесли никакой пользы, и даже не покрыли канцелярскихъ издержекъ на грамоту, возводящую маршала Бюжо въ княжеское достоинство. (Извѣстно, что маршалъ не соглашается принять на себя обыкновенныхъ расходовъ за доставленное ему званіе князя Исли).

— На дняхъ префектъ полиціи приказалъ сдѣлать обыскъ въ квартирахъ тосканскихъ уроженцевъ, живущихъ въ Парижѣ, при чемъ захвачены ружья и частная переписка. Въ *Messenger* утверждаютъ, что обыскъ сей не имѣетъ никакой связи съ политическими смутеніями въ Италіи.

— По случаю Муриллонскаго пожара въ Тулонѣ, возникла большая спекуляція; одно швейцарское общество откупило лѣса во всей Корсикѣ; другое англійское общество предприняло мѣры, чтобы получить въ свои руки лѣса во всей Молдавіи, и потомъ назначать цѣны для французскаго правительства. Но лѣсами принадлежащими казнѣ въ Молдавіи управляетъ французскій уроженецъ Барберо, который до заключенія договора съ Англичанами, со-

5-тѣй а полудня а Brescia до нашего miasta, gdzie poniatą została przez Arcy-Xięcia, Wice-Króla, tudzież Arcy-Xięząt: Leopolda i Ernesta. Przyjazd Dostojnych Próżnych sprowadził z okolicy niezliczone tłumy wiesniaków. N. PANI z wielką uwagą przypatrywała się strojowi wieśniaczek, i z jedną z nich, która przyniosła próby kwitnącego tu jedwabnictwa, raczyła najlaskawiej rozmawiać. Rada miejska świetnie przybrała i oświeciła świeżo ukończony teatr, który był zapelniony widzami. Dzisiaj, około godziny 10 z rana, N. MONARCHINI, w towarzystwie Arcy-Xięcia Wice-Króla i jego synów, udała się parowym statkiem *Lariano*, do *Villa Carlotta*.

— Donoszą z Brescii, że N. CESARZOWA Rosyjska, przybywszy tamże 6 go października, zwiadała na parostanku malowniczo brzegi Sermione. Najpiękniejsza pogoda sprzyjała tej przejażdżce.

FRANCUJA

Paryż, 13 października.

Król zawdzięczając uprzejmo przyjęcie, jakiego doznał Xiąże Montpensier w czasie pobytu swego w Alexandryi, przesłał dla Wice-Króla Egiptu wielki krzyż Legii honorowej.

— Na rozkaz Królewski, Minister oświecenia publicznego oddał do rozporządzenia Ministrowi wojny stypendya w kolegiach królewskich, na korzyść dwojgi poległych pod Dżemmą-Gazuat.

— Słychać, że rząd francuzki otrzymał od gabinetu angielskiego oświadczenie, dotyczące wyprawy do Madagaskaru, w którym zaproponowano wspólną wyprawę wojenną.

— Wojenny bryg *Mercure* odplynął do Vera Cruz, dla zabrania ztamąd Pości francuzkiego, P. Alley do Ciprey, w razie gdyby rząd Meksykański wzbraniał się uporeczywie domierzyć żadanego zadosyćczynienia.

— Rząd francuzki oświadczył Posłom hajtyjskim, którzy przybyli prosić o zwlokę wypłat przypadających dla Francyi, że dopóki na tej wyspie nie zostanie zaprowadzony rząd stały, nie może udzielić żadnej stanowczej odpowiedzi.

— Półkownik Eynard wyjechał wczoraj z Paryża udając się przez Mersylię do Algieryi.

— Od niejakiego czasu bardzo wiele osób z południowej Francyi, przenosi się do Algieryi. Całe karawany odbywają pieszo podróż aż do portów morskich, żąd bezpłatnie na okrętach rządowych przewożone są do Afryki. Pomiędzy temi wychodźcami, znajduje się też wiele kobiet z dziećmi przy piersiach.

— Jedna z gazet opozycyjnych twierdzi, że Francya nie postąpiła zgoła dalej w Afryce, jak przed bitwą nad Isly, a że, z tąd, że to zwycięztwo, i ogromne wydatki na wojnę z Marokem, żadnej nie przyniosły korzyści, i nawet nie pokryły kosztów kawaleryjnych na patent Xiążcy dla Marszałka Bugeaud. (Wiadomo, że Marszałek nie chce zapłacić zwyczajnych kosztów za nadany mu tytuł Xiącia Isly).

— W tych dniach Prefekt policji kazał przetrząsnąć mieszkania w Paryżu mieszkających Toskańczyków. Bron i prywatne korespondencje zabrano. *Messenger* oświadcza, że te przetrząsania nie mają żadnego związku z politycznymi poruszeniami we Włoszech.

— Pożar arsenału okrętowego w Tulonie, wywołał wielkie spekulacje handlarzy drzewa. Jedno szwajcarskie towarzystwo umiało zapewnić sobie poręb w całych lasach na Korsyce, inne także towarzystwo angielskie poczyniło kroki, aby dostać w swe ręce lasy całej Moldawii, a potem stanowiąc ceny dla rządu francuzkiego. Ale temi lasami, o ile do rządu należą, zarządza Francuz Barberot, który przed zawarciem umowy z Anglikami, zawiadomił o tém rząd francuzki przez Konsula.

общилъ о томъ, чрезъ консула, французскому правительству.

14 Октября.

Военнаго министра, маршала Сульта, ожидаютъ завтра въ Парижъ. Министръ внутреннихъ дѣлъ Г. Дюваль и министръ публичныхъ работъ г-нъ Дюлонъ придутъ на этой недѣлѣ. Въ министерствахъ поговариваютъ о распущеніи палаты. Постановленіе о томъ должно послѣдовать на слѣдующей недѣлѣ, собственно, въ такомъ случаѣ, общіе выборы могли бы быть произведены раньше какъ въ половинѣ Декабря.

— Въ Руенскомъ журналѣ пишутъ, что Г. Гизо, прочитавъ письмо маршала Бюжо, сказалъ: „Этотъ человекъ компрометируетъ насъ и выставляетъ въ глазахъ палаты и всей Европы въ самомъ дурномъ видѣ. Можно бы подумать, что правительство существуетъ не въ Парижѣ, а въ Эксидейлѣ или въ Альжирѣ.“

— Въ одно время съ письмомъ маршала Бюжо, обнародованы въ журналахъ два другіе, болѣе важныя для исторіи, документа, то есть Отреченіе Таллейрана, и его расказаніе, написанное на имя Папы Григорія XVI. Уже и прежде было извѣстно, что не задолго до кончины князя Таллейрана, послѣдовавшей 17-го Мая 1838 года, происходили тайныя переговоры между нимъ и парижскимъ архіепископомъ, относительно послѣднихъ религіозныхъ утѣшеній. Князь былъ весьма усерденъ къ нимъ и скоччался, причастившись св. Тайнъ. Вскорѣ послѣ кончины его разнеслись слухи, что у него давно приготовлены были два письма, одно къ Папѣ а другое къ парижскому архіепископу, но что они подписаны ихъ отдаленнѣе со дня на день, придержавъ своего права: никогда не торопиться и не дѣлать сегодня того, что можетъ быть отложено до завтра. Онъ подписавъ ихъ только въ день кончины своей, за несколько часовъ до смерти. Однако письма эти донынѣ были не извѣстны, и только теперь въ первый разъ вышли въ свѣтъ въ обнародованной на имя биогратора Ловикета, знаменитаго сочинителя „Французской Исторіи“ въ противо-революціонномъ духѣ. Въ дѣйствительности этихъ писемъ нельзя сомнѣваться, тѣмъ болѣе, что оригиналы, по увѣренію *Ami de la Religion*, находятся въ архивѣ парижскаго архіепископа. Первое изъ нихъ, адресованное на имя архіепископа, заключаетъ отреченіе князя, то есть признаніе, что „послѣ продолжительной жизни и опытности, соображалъ безпристрастно послѣдствія революціи, дошелъ онъ до того, что порицаетъ ошибки вѣка, коими самъ былъ увлеченъ, и явно порицаетъ заблужденія, такъ долго печалившія и беспокоившія римско-католическую церковь, въ коихъ, къ несчастію, онъ и самъ участвовалъ.“ Наконецъ, князь упоминаетъ вкратцѣ, что онъ не смотритъ на это, во все продолженіе своего политическаго вѣрованія, старался быть полезнымъ дѣлу религіи и многимъ знаменитымъ духовнымъ лицамъ, и никогда не переставалъ считать себя сыномъ церкви, оканчивая письмо повтореніемъ сокрушеній своихъ словъ: „за все дѣйствія своей жизни, печалившія церковь, преусыпаніе и благо ея признаеть послѣднее дѣланіе своихъ желаній.“ Второе письмо, адресованное на имя Папы Григорія XVI, заключаетъ въ началѣ изъясненіе признательности за снисходительность и милости Его Святѣйшества, которыми онъ постоянно удостоивалъ князя. За симъ старается обратить вниманіе Его Святѣйшества на общее заблужденіе в обстоятельства эпохи, въ которую князь началъ свое поприще; въ заключеніе поручаетъ себя безусловно милости и справедливости церкви и Папы. Письма эти, какъ видно, написаны 10-го Марта 1838 года, и подписаны, какъ мы уже сказали, 17-го Мая того же года, то есть въ день кончины князя Таллейрана.

Немедленно по обнародованіи ихъ въ журналахъ, архіепископъ парижскій, разослалъ циркуляръ по своимъ архіепископствамъ, въ коемъ, подтверждая подлинность сказанныхъ документовъ, объявляетъ при томъ, что онъ не имѣлъ никакого участія въ ихъ обнародованіи; або, почиталъ ихъ дѣлающими честь болѣе своему сочинителю, чѣмъ церкви, признаеть пользу ихъ превращенію въ томъ отношеніи, что они могутъ служить доказателъствомъ безсилія и ничтожности философіи, въ самыхъ даже возвыщен-

Дня 14 października.

Minister wojny Marszałek Soult spodziewany jest jutro w Paryżu. Minister spraw wewnętrznych P. Duchatel, i Minister robot publicznych P. Dumon, przybędą w ciągu tygodnia. W biurach ministerjalnych mówią o rozwiązaniu Izby; rzecz ta atoli w przyszłym dopiero tygodniu stanowczo rozstrzygnięta będzie. Postanowienie rozwiązujące Izbę wyszłoby w takim razie przy końcu b. m., a powszechnie wybory odbyłyby się w połowie miesiąca Grudnia.

— *Journal de Rouen* donosi, że P. Guizot, odczytawszy list Marszałka Bugeaud, miał wyrzec: „Ten człowiek kompromituje nas w obec Izby i Europy, i stawi w najprzejrzyszczym położeniu. Można by prawie mniemać, że rząd nie w Paryżu, ale w Excideuil lub Aljierze ma swoje siedzisko.“

— Równocześnie z listem Marszałka Bugeaud, ogłoszone zostały w dziennikach dwa inne, daleko ważniejsze dla historii dokumenta, t. j. Rewokacya Talleyranda, i jego list skruchy, pisany do Papieża Grzegorza XVI. Przedejm już wiadomo było, że na krótko przed śmiercią Xięcia Talleyranda, przypadłą w d. 17 maja 1838 roku, toczyły się tajne układy między nim a Arcybiskupem Paryżkim, dotyczące ostatnich pociech religijnych. Xiąże był w tym względzie bardzo troskliwy, i umarł opatrzony ŚŚ Sakramentami. Zaraz po śmierci jego roznosły się wieści, że miał przygotowane oddawna dwa listy: jeden do Ojca Świętego, drugi do Arcybiskupa Paryżkiego, ale że z podpisaniem ich ociągał się z dnia na dzień, wierny swojej zasadzie, nigdy się z niczem nie spieszyć i nie czynić nic dzisiaj co mógł odłożyć na jutro. Jakoż podpisał je dopiero w dzień śmierci, na kilka godzin przed skonaniem.

Listy te wszakże dotąd pozostawały w ukryciu, i dopiero teraz po raz pierwszy ogłoszone zostały w wydanej świeżo biografii Jezuity Loriguet, sławnego autora „Historii Francuzkiej“ w duchu anti-rewolucyjnym. O prawdziwości tych listów wątpić nie można, tem więcej, że oryginały, jak *Ami de la Religion* zapewnia, złożone są w archiwum Arcybiskupstwa Paryżkiego. Pierwszy z nich, adresowany do Arcybiskupa, zawiera właśnie *rewokacyę* Xięcia, to jest wyznanie, iż „po długim życiu i doświadczeniu, rozważając z zimną krwią wypadki i następstwa Rewolucyi, doszedł do tego, iż potępił uniesienia wieku, do których sam należał, i otwarcie wyrzeka się błędów, które tak długo zasmucały i niepokoiły Rzymsko-Katolicko-Apostolski kościół, a w których i on na nieszczęście swoje miał udział.“ W dalszym ciągu tego pisma, Xiąże wspomniawszy w krótkości, na zmniejszenie swęj wiary, iż zawsze w ciągu swego długiego politycznego zawodu, starał się być pomocnym sprawie religii i wielu znakomitym kapłanom, i nie przestał się nigdy uważać za syna Kościoła, kończy powtórzeniem słów żalu „za wszystkie czynności swego życia, zasmucające Kościół, którego pomysłność i dobro, mieni być ostatnim celem swych życzeń.“ List drugi, adresowany do Papieża Grzegorza XVI, zawiera naprzód wyrażenia wdzięczności za dobroć i łaskawość Jego, której Xiąże ku sobie był świadom. Następnie, stara się dla usprawiedliwienia siebie, zwrócić uwagę J. Ś. na ogólne błędy okoliczności epoki, w której Xiąże zaczął swój zawód; kończy zaś zdając się bezwarunkowo na łaskawość i sprawiedliwość Kościoła i naczelnika jego. Oba te pisma, napisane jak widać z daty d. 10 marca, 1838, podpisane zostały, jak się rzekło, d. 17 maja tegoż roku, to jest w dzień śmierci Xięcia Talleyranda.

Zaraz po ich ogłoszeniu w dziennikach, Arcybiskup Paryżki wydał okólnik do proboszczów swojej archidiecezyi, w którym, potwierdzając autentyczność rzeczonych dokumentów, oświadcza jednak, iż nie miał żadnego udziału w ich ogłoszeniu; gdyż uważając je za zaszczytniejsze raczej dla autora swego niż dla Kościoła, w tém chyba tylko widzi największą z nich korzyść, iż mogą posłużyć za nowy dowód niemoey i słabości zasad filozoficznych, nawet w najsiłniejszych umysłach, gdy je śmierć swą straszliwą pochodnią z blizką przed umierającym oświeca.

ныхъ умахъ; когда смерть, ужаснымъ своимъ факеломъ озарить ихъ передъ умирающимъ...

— Александръ Дюма, по поводу известнаго объявленія журналовъ *Presse* и *Constitutionnel*, получилъ приглашеніе явиться въ торговое судилище, написанное издателями пяти другихъ журналовъ, изъ коихъ каждому обещалъ онъ прежде доставлять статьи въ фельетоны.

— Говорятъ, что вскорѣ будетъ издаваться журналъ, подъ названіемъ *Omnibus*, вдвое болѣе по формату журнала *Epoque*.

— На бывшей въ Венсенвѣ пробой стрѣльбы, карабинныя пули попадали въ цѣль на разстояніи 1,300 метровъ.

— Со времени послѣднихъ происшествій въ Оранской провинціи, въ военное министерство поступаютъ ежедневно множество прошеній отъ офицеровъ, желающихъ служить въ Альжиріи.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Африки, Абд-эль-Кадеръ, на другой день, по пораженіи отряда подполковника Монтаньяка, отправился чрезъ городъ Кабилловъ Недрону, въ страну Трара, лежащую на лѣвомъ берегу Тафны. По извѣстіямъ, вѣроятно преувеличеннымъ, отрядъ Эмира состоитъ изъ 10,000 человекъ, въ томъ числѣ 400 всадниковъ, и Абд-эль-Кадеръ, съ твердостью своей позиціи удобнѣе можетъ внезапно напасть на Лала Магриля, на Тлемсень или на Оранъ. Онъ избралъ самое удобное время для нападенія, когда французскія войска Тлемсеньской дивизіи заняты усмиреніемъ бунта произведеннаго агентами Эмира. О дальнѣйшихъ замыслахъ Эмира тогда только можно будетъ судить съ достовѣрностію, когда онъ переправится чрезъ Тафну. Генералъ Ламорисьеръ, въ послѣднемъ своемъ доносеніи, полагаетъ, что въ настоящее время можно не обращать вниманія на частныя смуты, и если принимать немедленно мѣры къ усмиренію оныхъ, то надобно будетъ раздробить французскія силы, что было бы большою ошибкою, потому что вторженіе Абд-эль-Кадера и отрядъ, который онъ собралъ, должны быть главною цѣлію дѣйствій всѣхъ нашихъ войскъ.

15 Октября.

Постановлено, чтобы въ подкрѣпленіе сухопутнымъ войскамъ, предназначеннымъ дѣйствовать противъ Арабовъ въ северной Африкѣ, эскадра, подъ начальствомъ принца Жуанвилльскаго, крейсировала близъ береговъ Танжера и Могадора.

— По повелѣнію Короля, въ Джемма-Газуатъ, имѣеть быть воздвигнуть памятникъ въ память павшихъ тамъ, 25 Сентября, офицеровъ и нижнихъ чиновъ. Имена убитыхъ воиновъ будутъ начертаны на этомъ памятникѣ.

— Находящійся теперь въ Парижѣ Петръ Наполеонъ Бонапарте, сынъ Луціана, намѣревается вскорѣ издать сочиненіе въ коемъ поправлены будутъ ошибки, вкравшіяся въ изданію Г. Тьеромъ исторію консульства и имперіи. Онъ написалъ также къ Г. Тьеру письмо, въ коемъ упрекаетъ его, что онъ не отдаетъ справедливости заслугамъ Луціана Бонапарте.

— Носятся слухи, что маркизь Лавалетъ отправляется 22-го Октября въ Лукку съ тою цѣлію, чтобы именемъ правительства пригласить Ибрагима-Пашу въ Парижъ.

— Префектъ Дордонскаго департамента, коему предложено телеграфическимъ путемъ, по какому поводу обнародовалъ онъ письмо маршала Бюжо, отвѣчалъ тѣмъ же путемъ, что это произошло безъ его вѣдома, и что онъ, лишь только увидѣлъ письмо это напечатаннымъ въ *Conservateur de la Dordogne*, немедленно приказалъ отобрать всѣ экземпляры этого номера и только одинъ отправить къ министру внутреннихъ дѣлъ, безъ всякаго объясненія, не имѣя на то времени, по причинѣ отходившей тогда почты. Начальникъ канцеляріи этого министерства, получивъ означенный номеръ журнала *Conservateur*, полагалъ, что всѣ экземпляры вышли въ свѣтъ, и потому отправилъ полученный журналъ въ редакцію *Journal des Débats*, которая перепечатала письмо маршала Бюжо и тѣмъ обнародовала оное.

— Теперь, за исключеніемъ полковъ, сформированныхъ изъ туземцевъ, въ Альжиріи находятся слѣдующія войска: 13 полковъ линейной пѣхоты, 5 полковъ легкой пѣхоты, 6 батальоновъ Орлеанскихъ егерей, 3 бат. африканскихъ егерей, 2 полка легіона иностранцевъ, 1 полкъ конныхъ егерей, 1 гусарскій

— Alexander Dumas, z powodu wiadomego ogłoszenia dzienników: *Presse* i *Constitutionnel*, został zapozwany przed sąd handlowy, przez pięć innych dzienników, z których każdemu obiecał był przedtém dostarczać artykułów do feuilletonów.

— Mówią, że wkrótce zaczną wychodzić dzienniki, pod tytułem: *Omnibus*, dwa razy większy od dziennika *Epoque*.

— W Vincennes robiono próby z karabinami, których strzał kulą sięga na odległość 1,300 metrów.

— Od czasu ostatnich wypadków w prowincyi Orańskiej, codziennie ministerstwo wojny otrzymuje mnóstwo prośb, podawanych od oficerów wszelkich stopni, życzących udać się do Algieryi.

— Według ostatnich wiadomości z Afryki, Abd-el-Kader, nazajutrz po klęsce zadanej oddziałowi Podpółkownika Montagnac, udał się przez miasto Kabylowski Nedrona do ziemi Trara, leżącej na lewym brzegu Tafy. Doniesienia, zapewne przesadzone, podają siły Emira na 10,000 ludzi (a w tej liczbie 4 000 jeźdźców), z którym z tegoż stanowiska swojego, może w równie krótkim czasie uderzyć na Lalla Magria, na Tlemsen, albo na Oran. Do napadu swojego obrał chwilę najdogodniejszą, kiedy wojska francuzkiej dywizyi Tlemzeńskiej zajęte były uskromieniem powstania, wznieconego przez agentów Emira. O dalszych zamiarach Abd-el-Kadera wteczas dopiéro będzie można sądzić z niejaką pewnością, gdy przejdzie przez Tafnę. Generał Lamoricière, w ostatnim raporcie swoim, wynurzył zdanie, że w obecnej chwili można nie zwracać uwagi na pojedyncze powstania; albowiem gdyby je teraz chciało natychmiast uspokajać, potrzebaby rozdrobienie siły francuzkiej, co tym większym byłoby błędem, że wtargnięcie Abd-el-Kadera, i nowe wojsko, które ohoło siebie zgromadził, są głównym celem, ku któremu wszystkie siły z całym natężeniem zwrócone być powinny.

Dnia 15 października.

Postanowiono już ostatecznie, że oprócz siły lądowej, mającej stanąć do boju przeciw Arabom we wnętrzu Afryki północnej, jeszcze u brzegów Marokańskich, a mianowicie pod Tangerem i Mogadorem, będzie krążyła eskadra francuzka, pod dowództwem Xięcia Joinville.

— Z rozkazu Królewskiego, wniesiony będzie w Dżemma Gazuat pomnik poległym tamże w dniu 25-m września oficerom i żołnierzom; nazwiska poległych będą wyrze na tym pomniku.

— Znajdujący się teraz w Paryżu Piotr Napoleon Bonaпарте, syn Lucyana, gotuje do druku pismo, mające być wkrótce ogłoszonym, w którym zamierza sprostować błędy, znajdujące się w historii Konsulatu i Cesarstwa przez Thiersa; przez tego napisał do P. Thiers list prywatny, w którym mu gorzko wyrzuca, iż w historii swojej pубlizierte zasługom Lucyana Bonaпарте.

— Słychać, że Margrabia Lavalette wyjeźdea d. 22-go Października do Lukki, aby imieniem rządu zaprosić Ibrahima Baszę do Paryża.

— Prefekt Departamentu de la Dordogne, zawezwany przez telegraf o wyjaśnienie powodów, dla których podał do druku list Marszałka Bugeaud, odpowiedział podobnie przez telegraf, że to się stało bez jego wiedzy, i że skoro ubaczył list ten wydrukowany w *Conservateur de la Dordogne*, kazał wnet zabrać wszystkie exemplarze tego pisma, i jeden z nich tylko odesłał do Ministra spraw wewnętrznych, bez żadnego wszakże objaśnienia, bo do tego odejście poczty nie zostawiło mu czasu. Naczelnik biura ministerjalnego, odbierając w mowie będnący numer pisma *Conservateur*, miał, że wszystkie exemplarze zostały wydane; przeto odesłał otrzymany exemplarz do redakcyi *Journal des Débats*, która tym sposobem, przedrukowawszy list Marszałka Bugeaud, pierwsza podała go do wiadomości powszechnej.

— W obecnej chwili, nie licząc półków z krajowców, nastęпно półki francuzkie stoja w Algieryi: 13 półków piechoty liniowej, 5 półków piechoty lekkiej; 6 batalionów strzelców Orleańskich, 3 bataliony strzelców Afrykańskich, 2 półki legii cudzoziemskiej, 1 półk strzelców konnych, 1 półk huzarów, 4 półki strzelców Afry-

полк, 4 полка африканскихъ конныхъ егерей и артиллеріи? Не смотря на многочисленность сего отряда, военный министр полагаетъ, что этихъ силъ недостаточно для экспедиціи противъ возставшихъ племенъ.

16 Октября.

Официальное донесеніе генерала Ламорисьера изъ Орана, отъ 4 Октября, подтверждаетъ, къ несчастію извѣстіе, что отрядъ войска, состоявшій изъ 200 чел., положилъ оружіе въ стычкѣ съ Арабами. Сіе извѣстіе генералъ Ламорисьеръ получилъ отъ генерала Кавальека, который, 27 Сентября, опасаясь за постои Анвъ Тиммушенъ, отправилъ туда изъ Тлемсена сказанный отрядъ, который на другой день, будучи окруженъ на пути превосходною силою Арабовъ, подъ начальствомъ Бу-Гамеди, и вида невозможность сопротивленія, положилъ оружіе и сдался въ плѣнъ. Ближайшія подробности неизвѣстны.

— Вчера получено по телеграфу извѣстіе изъ Марселя, что маршалъ Бюжо 13 с. м. въ 7 часовъ вечера, съл на пароходный фрегатъ *Rapide*, который немедленно вышелъ въ море и вѣроятно прибылъ сегодня въ Альжиръ.

— Маршалъ Бюжо, вѣдѣдствіе обнародованія его письма къ префекту Дордонскаго департамента, прислалъ слѣдующее письмо къ редактору Марсельскаго вѣстника:

Марсель, 11 Октября.

Господинъ Редакторъ! Я прочелъ въ вашемъ журналѣ статью касательно моего письма къ префекту дордонскаго департамента, помѣщеннаго во многихъ марсельскихъ журналахъ. Благонамѣренная ваша провидательность показала, что письмо это не было назначено для напечатанія. Вы совершенно въ томъ правы, и я присовокуплю къ тому только то, что письмо это должно было оставаться тайною, и то, что особа обнародовавшая оное, изменила значеніе замѣчаній, сопровождавшихъ извѣстія о случившейся въ Африкѣ неудачѣ. Пріймите и проч. (подписано) Маршалъ, герцогъ Исли.

— Теперь разсуждаютъ здѣсь о чрезвычайной спекуляціи, которая, если приведется въ исполненіе, будетъ имѣть очень важное вліяніе на промышленныя торговлю и вообще на все народное экономическое положеніе Франціи. Дѣло состоитъ въ томъ, чтобы всѣ большія желѣзныя дороги, а такъ же принадлежатъ правительству каналы переданы были въ руки одному большому обществу, съ коимъ соединились бы существующія уже общества разныхъ желѣзныхъ дорогъ, и чтобы линіи соединеннаго каналами, могли послужить основаніемъ самандаго торговаго предпріятія, которому донынѣ не было примѣра. Главнѣйшія затрудненія, по видимому, уже устранены, и большая часть частныхъ обществъ изъявила согласіе на сіе предпріятіе. Одна только желѣзная дорога изъ Парижа въ Орлеанъ не присоединилась къ сему обществу, которая составляетъ самый важный предметъ всего этого предпріятія. Впрочемъ не подлежитъ ни малѣйшему сомнѣнію, что общество этой дороги не приступитъ къ упомянутому предпріятію. Въ случаѣ однако же, если бы компанія сей дороги не согласилась присоединиться, то основаніе сего великаго проекта замѣнили бы ее другою новою. Важное вліяніе, которое произвело бы такое общество на все народно-экономическія смененія государства, слишкомъ очевидно, и нельзя не признать его. Но съ другой стороны, завладѣвъ всѣми средствами сообщенія и огромными капиталами, компанія эта получила бы почти неограниченную власть на всѣхъ французскихъ рынкахъ, и талію внутренней торговли и вмѣстѣ съ этимъ деспотическое вліяніе на всю французскую промышленность. По сей-то причинѣ этому имѣть почти равное число приверженцевъ и противниковъ въ общемъ мнѣніи.

Англія.

Лондонъ, 14 Октября,

Въ журналѣ *Worcester Guardian* пишутъ, что Королева ожидаетъ разрѣшенія отъ бремени въ Мартѣ или въ началѣ Апрѣля.

канскихъ конныхъ, надто артиллеріи. Помимо такой массы войска, Minister войны, według ostatnich wiadomości z Algieru, nie sądzi ją dostateczną do niezwłocznego rozpoczęcia wyprawy przeciw zbuntowanym Arabom.

Дня 16 października.

Urzędowy raport Generala Lamoricière z Oranu, pod datą 4 października, potwierdza niestety wiadomość, iż oddział wojska, 200 ludzi, złożył broń przed Arabami. Wiadomość tę odebrał General Lamoricière od Generala Cavagnac, który d. 27 września, bojąc się o posterunek Aintimmuszen, wysłał tamże z Tlemzenu pomieniony oddział, który dnia następnego, otoczony w drodze przez przemagającą siłę Arabów, pod wodzą Bu-Hamedi, widząc daremny opór, złożył broń i poddał się w niewolę. Blizsze szczegóły nie wiadome.

— Depesza telegraficzna, nadeszła wczoraj z Marsylii, donosi, że Marszałek Bugeaud, wsiadł 13 go b. m., o godzinie 7 ej wieczór, na fregatę parową *Panama*, która natychmiast odpłynęła. Statek ten zapewne dzisiaj zawinął już do Algieru.

— Sam Marszałek Bugeaud, w skutku ogłoszenia publicznie jego listu do Prefekta departamentu Dordogne przesłał następny list do redakcyi kuryera Marsylijskiego:

Marsylia, 11 października.

Panie! redaktorze! Czytałem w pańskim dzienniku artykuł, dotyczący się mego listu, pisanego do prefekta departamentu Dordogne, i ogłoszonego przez wiele dzienników Marsylijskich. Życzliwa przenikliwość pańska odgadła, iż list ten nie był przeznaczony do druku. Pod tym względem miałeś pan zupełną słuszność, a ja dodaję jeszcze, iż list pomieniony nie tylko powinien być zostać w ukryciu, lecz że nadto ten, co go ogłosił, przekreślił znaczenie myśli, towarzyszących wiadomościom o niezszczęśliwych wypadkach w Algierii. Racz pan przyjąć i t. d.

(podpisano) Marszałek Xiążę Isly.

— W tej chwili zajmują się tu nadzwyczajną, olbrzymią spekulacją, która, jeśli się uda, wywarłaby nieobliczony wpływ na przemysł, handel, i w ogóle na całe narodowe ekonomiczne położenie Francji. Idzie oto, aby wszystkie wielkie koleje żelazne, jakoteż należące do rządu kanały, oddać w ręce jednemu wielkiemu towarzystwu, do którego przystąpiłyby istniejące już towarzystwa, będące w posiadaniu rozmaitych kolei żelaznych, i aby te linie połączone z kanałami, uczynić podstawą największego handlowego przedsięwzięcia, jakiego dotąd nigdzie nie było przykładowo. Główne trudności są już, jak się zdaje, usunięte; większa część pojedynczych towarzystw przychyliła się do tego planu. Jedyną wielką koleją żelazną, będącą jeszcze odosobnioną, jest linia z Paryża do Orleanu, która właśnie stanowi główną żyłę pulsową tego całego dzieła. Zresztą tylko kwestya osobowa ma być przeszkodą do porozumienia się z towarzystwem tej linii, i sądzą powszechnie, że to niezawodnie nastąpi. Gdyby jednak linia Orleańska nie chciała się przyłączyć, przedsięwzięcie tego wielkiego planu zastąpiłaby ją inną koleją, w tym celu jedynie zbudowaną. Niezmierny wpływ, jakiby wywierало takie towarzystwo na wszystkie narodowe ekonomiczne stosunki kraju, jest zbyt widoczny, aby go nie uznawać; ale też z drugiej strony, jednocząc w rękach swoich wszystkie środki komunikacyi i ogromne kapitały, stowarzyszenie takowe osiągnęłoby prawie nieograniczone panowanie na wszystkich targach francuzkich, i tym sposobem, przywłaszczyłoby sobie niejako monopol wewnętrznego handlu, i razem dеспотyczny wpływ na cały przemysł francuzki. Stąd też, plan ten w opinii publicznej, równą prawie ma liczbę stronników jak przeciwników.

Англія.

Лондонъ, 14 października

Dziennik *Worcester Guardian* donosi, że Królowa spodziewa się rozwiązania w miesiącu Marcu, lub na początku Kwietnia.

— Флотъ бывшій въ морѣ на маневрахъ возвратился въ Плимуть, но вскорѣ снова выйдетъ отсюда.

— По послѣднимъ частнымъ письмамъ изъ Багѣа, открытыя недавно, въ разстояніи 200 миль отъ сего города, копи алмазовъ, доставили уже безпримѣрное множество дорогихъ камней. Донынѣ прибыло туда до 30,000 человекъ всякаго звана, кои ежедневно выкапываютъ по нѣсколько сотъ каратовъ; поговариваютъ уже о весьма значительномъ пониженіи цѣны на брилліанты, которое скоро, по случаю сего открытія, должно послѣдовать.

— Гнилая горячка, появившаяся на суднѣ *Eclair*, еще не прекратилась, хотя судно это находится въ карантинѣ, въ Стендгетъ-Крикъ. Третьяго дня умеръ докторъ этого экипажа Бернаръ, который добровольно отправился на корабль въ Мадеръ. Это уже четвертый врачъ, умершій тамъ, со времени цоуления на немъ горячки. Пятый докторъ, а равно одинъ лейтенантъ и кормчій, поступившіе на это судно въ Портсмутъ, также заболѣли, но кажется, что они выздоровѣютъ; ихъ перевезли со всемъ экипажемъ съ этого корабля, который имѣетъ быть очищенъ по карантиннымъ правиламъ.

— Адмиралъ сэръ Чарльсъ Роулей, который недавно сдалъ должность главноначальствующаго въ Портсмутъ, умеръ 10 с. м. въ Брайтонѣ, на 75 году отъ роду.

15 Октября.

На прошлой недѣлѣ, шестеро богослововъ англиканской церкви и членовъ оксфордскаго университета (въ томъ числѣ Г. Нейманъ), приняли католическое вѣроисповѣданіе, и полагаютъ, что многія изъ духовныхъ лицъ послѣдуютъ ихъ примѣру. Извѣстіе это обратило на себя всеобщее вниманіе.

— Изъ всѣхъ трехъ соединенныхъ королевствъ получены донесенія о появившейся болѣзни картофеля; правительство преимущественно обратило вниманіе на Ирландію, гдѣ картофель составляетъ единственную пищу простаго народа. На здѣшнихъ рынкахъ цѣны хлѣба все еще стоятъ высокія; подвозъ хлѣба изъ внутреннихъ областей и—изъ за границы совершѣмъ невзначай.

— Въ *Globe* утверждаютъ, что ежегодно число крушевѣй купеческихъ судовъ простирается въ сложности до 600, и влечетъ за собою потери на 2½ милліона ф. ст. и 4,500 человекъ.

— Въ журналѣ *Dublin Evening-Post* подтверждаютъ извѣстіе, что съ будущаго года правительство предположило весь чистый доходъ съ Ирландіи, составляющій 30,000 фунтовъ стерлинговъ, обращать на постройку католическихъ церквей.

Б е л г і я.

Брюссель, 7 Октября.

Городской совѣтъ назначилъ вчера, по предствленію Г. Донкера, комиссію, для всѣхъ нужныхъ распоряженій касательно обезпеченія продовольствія. Въ эту комиссію отпущено 100,000 фр.

— Цѣна картофеля значительно понизилась, по причинѣ значительнаго привоза оной изъ-за границы.

— На дняхъ случился въ Литтихъ пожаръ, и его домашніе. Большая часть имущества сего несчастнаго, заключающаяся въ акціяхъ банка и желѣзныхъ дорогъ, также сдѣлалась добычею пламени. Пожарная команда прибыла уже въ то время, когда весь домъ объятъ былъ пламенемъ и люди найдены были мертвыми.

— Flota odhwyajaca ćwiczenia na morzu, wróciła do Plymouth, ale wkrótce znowu rozwinie żagle.

— Według ostatnich listów prywatnych z Bahía, odkryta niedawno o 200 mil angielskich stamtąd kopalnia diamentów, wydała już plon bezprzykładnie obfity. Dotychczas przybyło tam 30,000 ludzi wszelkiego stanu, i codziennie wydobywają kilkaset karatów. Mówią już o nadzwyczajnem zniżeniu ceny drogich kamieni, jakie niewąwem w skutek tego odkrycia nastąpić musi.

— Zgnila gorączka, która się pojawiła na statku *Eclair*, nie ustała dotychczas, chociaż statek znajduje się na kwarentanie w Standgate-Creeck. Oczegdaj, umarł lekarz okrętowy Bernard, który z własnej ochoty wsiadł na statek w Madeira; jest on czwartym lekarzem zmarłym na okręcie, od czasu okazania się zarazy. Piąty lekarz, ora z jeden porucznik i sternik, wzięci na okręt w Portsmouth, ulegli także słabości; zdaje się jednak, że ją przetrwają, albowiem usunęto ich wraz z całą ludnością z okrętu, który ma być zupełnie oczyszczony.

— Admiral Sir Charles Rowley, który niedawno złożył główne dowództwo w Portsmouth, umarł 10-go b. m. w Brighton, w 75-m roku życia swego.

Dnia 15 października.

W zeszłym tygodniu, 6-ciu teologów kościoła Anglikańskiego i członków uniwersytetu Oksfordzkiego, przeszło na wierę katolicką. Na ich czele stoi P. Newman. Podobnegoż kroku spodziewają się jeszcze po wielu duchownych Anglikańskich. Wiadomość o tym wypadku sprawiła powszechnie wrażenie.

— Ze wszystkich trzech połączonych królestw nadeszły smutne wiadomości o zarazie kartofli; rząd szczególniej zajmuje się Irlandją, gdzie kartofle są głównym pożywieniem pospolitego ludu. Na brzegach naszych ceny zboża są ciągle za wielkie, a przywóz tak z hrabstw, jako też i z zagranicy mało znaczący.

— *Globe* utrzymuje, że corocznie w przecięciu trzeba można około 600 okrętów kupieckich rozbitych, co pociąga za sobą stratę półtrzecia miliona funtów i 1,500 ludzi.

— *Dublin-Evening Post* donosi, że rząd poczynając od przyszłego roku, zamierza czysty dochód z rent koronowych w Irlandji, wynoszący 30,000 funt st., obracać na budowę i naprawę kościołów katolickich.

B E L G I A.

Bruxella, 7 października.

Na onegdajszem posiedzeniu Rady miejskiej, wyznaczono, stosownie do przedstawienia P. de Duncker, kommissyją, któraby się zajmowała wszystkim, co się tyczy środków żywności, i oddała zarzeczem do jej rozporządzenia 100,000 fr.

— Cena kartofli spadła tu znacznie. Przyczyną tego zniżenia jest przywóz z obcych krajów.

— W tych dniach wybuchnął pożar w Leodyum, przy czem utracił życie Baron d'Otace wraz z domownikami. Większa część majątku tego nieszczęśliwego, składająca się z akcyj banku i kolei żelaznych, stała się pastwą płomieni. Pomoc nadeszła wtedy dopiero, kiedy już cały dom był ogarnięty płomieniem.